

2011012272

АКАДЕМИЈА ЗА ОБУКА НА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

Врз основа на член 5 и член 12 став 1 алинеја 1 од Законот за Академијата за судии и јавни обвинители („Службен весник на Република Македонија“ бр. 88/2010), Управниот одбор на Академијата за судии и јавни обвинители, на седницата одржана на 25.1.2011 година, донесе

СТАТУТ НА АКАДЕМИЈАТА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Академијата за судии и јавни обвинители (во натамошниот текст Академијата) е јавна установа што спроведува прием и стручно усовршување на кандидатите за судии и јавни обвинители, врши континуирана обука и унапредување на стручноста на судиите и јавните обвинители, континуирана обука на стручните служби во судството и јавното обвинителство, обука на субјектите што учествуваат во спроведување на законите од областа на правосудството, аналитичка дејност од областа на правосудната теорија и практика, со цел за обезбедување професионално, независно, непристрасно и ефикасно извршување на судиската и јавнообвинителската функција, како и стручно и ефикасно извршување на работите на стручните служби во судството и јавното обвинителство.

(2) Како субјекти што учествуваат во спроведување на законите од областа на правосудството се сметаат државните службеници од Министерството за правда кои работат на подготовка и извршување на законите од областа на правосудството, прекршочни комисии и други субјекти, што ќе се утврдат со одлука на Управниот одбор на Академијата.

(3) Академијата е самостојна во вршењето на своите дејности и работењето, согласно целите предвидени во Законот за Академијата за судии и јавни обвинители (во натамошниот текст Законот).

Член 2

Со овој Статут се уредуваат:

- внатрешната организација и начинот на вршењето на дејноста на Академијата;
- управувањето и раководењето со Академијата;
- правата и обврските на субјектите од членот 1 став (2) на овој Статут;
- составот, начинот на формирањето, како и начинот на одлучување и делокругот на работа на органите и телата на Академијата;
- правата, обврските и одговорностите на Академијата во правниот промет;
- приемот на слушатели во почетна обука;
- содржината на програмите за приемен испит, почетна обука, програмите за континуирана обука, програмата за практикување на судиската и јавнообвинителската функција и други специјализирани програми;
- критериумите за избор на предавачи и ментори;
- начинот на финансирање и употреба на средствата за работа на Академијата; и
- други прашања.

Член 3

Академијата има својство на правно лице.

Назив и седиште

Член 4

- (1) Називот на јавната установа е Академија за судии и јавни обвинители.
- (2) Седиштето на Академијата е во Скопје.

Печат и штембил

Член 5

- (1) Академијата има печат и штембил.
- (2) Печатот на Академијата има тркалезна форма со пречник од 30 милиметри.
- (3) Печатот го содржи името Република Македонија, грбот на Република Македонија, називот и седиштето на Академијата.
- (4) Академијата има и приемен штембил со правоаголна форма што го содржи името Република Македонија, називот и седиштето на Академијата, место за запишување на датумот на прием на писменото, организациската единица, деловоден број и број на прилози кон писменото.

Дејност на Академијата

Член 6

Академијата врши дејност согласно член 3 од Законот.

**Соодветна и правична застапеност во органите
и телата на Академијата**

Член 7

(1) При конституирањето на органите и телата на Академијата, назначувањето на предавачите и менторите, конституирањето на Комисијата за приемен испит и Комисијата за завршен испит, се применува начелото на соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници во Република Македонија.

II. ОРГАНИ НА АКАДЕМИЈАТА

Член 8

Органи на Академијата се: Управниот одбор, директорот, заменикот на директорот и Програмскиот совет.

Управен одбор

Член 9

Управниот одбор, покрај надлежностите утврдени во Законот, ги има и следниве надлежности:

- донесува одлука за објавување на јавен оглас за прием на лица за полагање на приемен испит;
- го објавува денот на почетокот на програмата за почетна обука;
- со усвојување на програмите за обука се утврдува и план за нивна реализација;

- формира комисији за прашања од својата надлежност;
 - одлучува во втор степен против одлуките на директорот и комисиите за приемен и завршен испит во случаите утврдени со овој Статут и другите општи акти на Академијата;
- и
- врши други работи утврдени со овој Статут.

Начин на работа и одлучување на Управниот одбор

Член 10

Начинот на работа и одлучување на Управниот одбор поблиску се уредува со Деловник за работа на Управниот одбор на Академијата.

Директор и заменик-директор

Член 11

Директорот и заменикот на директорот ги именува Управниот одбор врз основа на јавен оглас што содржи:

- објава за именување за местото директор, односно заменик на директорот на Академијата;
- условите за именување согласно член 19 став 5 од Законот;
- траење на мандатот;
- содржина на пријавата и потребните документи;
- рок за пријавување;
- рок и начин на спроведување на постапката;
- адреса на која се доставува пријавата со документите; и
- укажување дека ненавремените и нецелосните пријави нема да бидат земени во разгледување.

Член 12

(1) Заменикот на директорот ги врши работите предвидени во член 19 став (7) од Законот, како и работи од надлежноста на директорот на Академијата што тој ќе му ги довери.

(2) За својата работа заменикот на директорот одговара пред Управниот одбор и пред директорот на Академијата.

Постапка за именување и разрешување на директорот и заменикот на директорот на Академијата

Член 13

Постапката за именување на директор, односно заменик на директорот на Академијата ја спроведува Комисија составена од три члена, кои ги назначува Управниот одбор од својот состав.

Член 14

Комисијата од член 12 на овој Статут, во рок од осум дена по истекот на рокот за пријавување, подготвува извештај за поднесени пријави по јавниот оглас и за кандидатите кои ги исполнуваат условите за директор, односно заменик-директор согласно Законот и него го поднесува до Управниот одбор.

Член 15

(1) Управниот одбор го именува директорот и заменикот на директорот, најдоцна 30 дена по истекот на рокот за пријавување на огласот.

(2) Ако на објавениот оглас не се јави ниту еден кандидат или никој од пријавените кандидати не ги исполнува условите предвидени во член 19 став (5) од Законот, Управниот одбор донесува одлука за распишување на нов јавен оглас во рок од 30 дена од истекот на рокот за пријавување по првиот оглас.

(3) До именување на директор, Управниот одбор назначува вршител на должноста директор од членовите на Управниот одбор кои не се од редот на членовите по функција, а во роковите предвидени во Законот за установите.

Член 16

(1) Одлуката на Управниот одбор на Академијата за именување директор, односно заменик на директорот се објавува во „Службен весник на Република Македонија“ и на веб-локацијата на Академијата.

(2) За одлуката на Управниот одбор за именување директор, односно заменик на директорот се известуваат и сите кандидати кои се пријавиле на огласот.

(3) Против одлуката на Управниот одбор за именување директор, односно заменик на директорот, кандидатот кој не е избран има право да поднесе барање за судска заштита пред надлежен суд.

Член 17

Директорот на Академијата, покрај утврдените со Законот, ги има и следниве права и должности:

- учествува во изготвувањето на општите акти на Академијата и се грижи за нивно спроведување;
- остварува соработка за реализација на домашни и странски проекти и за тоа го известува Управниот одбор на Академијата;
- ги организира и ги координира активностите на предавачите и на менторите, на другите органи, тела и комисии на Академијата;
- ги изработува и ги спроведува деталните планови за обука и ги определува предавачите за секоја обука;
- ангажира експерти за изготвување прашања што се користат за испитите;
- ангажира експерти за други стручни работи за потребите од изготвување и реализација на програмите и проектите на Академијата;
- потпишува и доделува уверенија за завршена почетна обука;
- учествува во подготовката на предлог-буџетот и го спроведува неговото извршување;
- воспоставува организациска структура и процедури за работа со кои се обезбедува стабилно финансиско управување и контрола;
- управува со буџетските и со другите средства на законски, економичен и ефективен начин;
- до Управниот одбор на Академијата поднесува извештај за работењето на Академијата;
- донесува одлуки, решенија и други писмени акти од областа на работните односи, безбедност и здравје при работа, пристапот до информации од јавен карактер, постапувањето со класифицирани информации и од други области во насока на обезбедување услови за редовно функционирање на Академијата; и
- врши и други работи утврдени со овој Статут и со општите акти на Академијата.

Престанок на мандат на директорот и заменик-директорот

Член 18

Управниот одбор на Академијата со одлука го констатира настапувањето на условите за престанок на мандатот на директорот, односно заменикот на директорот предвидени во член 23 став (1) од Законот.

Член 19

(1) Управниот одбор донесува одлука за поведување постапка за разрешување на директорот, односно заменикот на директорот.

(2) Постапката за разрешување на директорот, односно на заменикот на директорот поради причините од член 23 став (2) алинеја 1 од Законот може да се поведе во рок од три месеци сметано од дознавањето, а најдоцна во рок од една година од сторувањето.

(3) Управниот одбор со одлуката од став (1) на овој член може да одлучи и за времено отстранување од работа на директорот, односно заменикот на директорот до донесување на конечна одлука по предлогот за разрешување, ако најде дека неговото натамошно присуство и работење во Академијата може негативно да влијае на собирањето на доказите и водењето на постапката и воопшто на работењето на Академијата.

(4) Постапката за разрешување на директорот, односно заменикот на директорот ја спроведува Комисија формирана со одлука на Управниот одбор.

(5) Комисијата е составена од тројца членови кои се од редот на членовите на Управниот одбор.

(6) Членови на Комисијата не можат да бидат членовите на Управниот одбор по функција.

Член 20

Одлуката за поведување постапка за разрешување на директорот, односно заменикот на директорот се доставува до директорот, односно заменикот на директорот кои имаат право во рок од осум дена да се произнесат пред Комисијата од член 18 став (4) од овој Статут.

Член 21

(1) Управниот одбор ја задолжува Комисијата од член 18 став (4) од овој Статут, да ги испита фактите и околностите наведени во предлогот за поведување постапка за разрешување на директорот, односно заменикот на директорот.

(2) Комисијата во рок од 15 дена од денот на донесувањето на одлуката од член 18 став (1) од овој Статут до Управниот одбор поднесува извештај со предлог за разрешување или за запирање на постапката за разрешување на директорот, односно заменикот на директорот.

Член 22

Управниот одбор донесува одлука за разрешување или за запирање на постапката за разрешување на директорот или заменикот на директорот во рок од осум дена по приемот на извештајот на Комисијата.

Член 23

(1) Против одлуката на Управниот одбор за разрешување на директорот, односно заменикот на директорот, директорот, односно заменикот на директорот има право на управен спор пред надлежен суд.

(2) До именувањето на нов директор, Управниот одбор ќе определи вршител на должноста директор од редот на членовите на Управниот одбор кои не се од редот на членовите по функција и донесува одлука за распишување оглас за именување на нов директор.

(3) Вршител на должноста директор, определениот член ја врши до именување директор, а најдолго во роковите определени со Законот за установите.

Член 24

Во случај на престанок на мандатот на директорот, односно заменикот на директорот поради истек на времето за кое е именуван, постапката за именување нов директор или заменик на директорот се спроведува во рок од 30 дена пред истекот на мандатот на постојниот директор, односно заменикот на директорот.

Програмски совет

Член 25

Поблиските услови за работењето и одлучувањето на Програмскиот совет се уредуваат со Деловникот за работа на Програмскиот совет.

Член 26

На седниците на Програмскиот совет можат да се поканат и да присуствуваат предавачи, ментори, професори и други надворешни соработници и експерти од соодветните области во остварување на дејностите на Советот, поврзани со подготовка и реализација на сите програми за обука, како и за подготовка и реализација на испитите.

III. ПРЕДАВАЧИ

Предавачи на Академијата

Член 27

(1) Предавачи на Академијата и предавачи по потреба можат да бидат активни судии и јавни обвинители, судии и јавни обвинители во пензија, како и активни или пензионирани експерти од определена област, кои ги исполнуваат условите од член 32 и 34 од Законот.

(2) Предавачи на Академијата од редот на домашните судии и јавни обвинители, адвокати, нотари, медијатори, извршители и раководни државни службеници можат да бидат лица кои имаат завршена обука за тренинг на предавачи (тренери) организиран од Академијата.

Постапка за селекција и утврдување на предавачите

Член 28

(1) Постапката за селекција и утврдување на предавачите на Академијата се спроведува врз начелата на стручност, способност, јавност, отвореност и еднакви можности.

(2) При селекција на предавачите на Академијата од член 32 од Законот, се применува начелото на соодветна и правична застапеност, како и застапеност на предавачи од сите апелациски подрачја, додека во поглед на предавачите од редот на судиите и јавните обвинители ќе се внимава и за застапеност на судии и јавни обвинители од сите инстанции.

Член 29

(1) Директорот на Академијата до судовите и јавните обвинителства од сите инстанции, до правните и другите факултети поврзани со областите што се предмет на програмите за обуки на Академијата, како и до надлежните институции, организации и комори од член 32 од Законот, доставува писмо за интерес со повик за пријавување на заинтересирани лица за можни предавачи на Академијата.

(2) Предлогот за можните предавачи кои ги исполнуваат условите од член 32 од Законот, раководителот на институцијата го доставува до директорот на Академијата со приложена пријава на кандидатот, пополнета на образец на Академијата, со назначување на соодветната наставна област и содржина од програмите за обука на Академијата и со биографија и документи за исполнување на пропишаните услови.

(3) Директорот, составената предлог-листа на предавачи ја доставува на мислење до Судскиот совет на Република Македонија, Советот на јавните обвинители на Република Македонија, Врховниот суд на Република Македонија и Јавното обвинителство на Република Македонија, кои своето мислење и одобрение го доставуваат во рок од 15 дена од приемот на предлог-листата.

(4) Академијата го пропишува образецот на пријавата за предавач и ја објавува на веб-локацијата и ја прави достапна на друг соодветен начин.

Член 30

(1) По добивањето на мислењата од член 29 став (3) од овој Статут, директорот, предлог-листата ја доставува на разгледување на Програмскиот совет, кој дава мислење за неа.

(2) Предлог-листата на предавачи на Академијата ја утврдува Управниот одбор на Академијата.

(3) За утврдената листа на предавачи, директорот ги известува кандидатите кои се пријавиле за предавачи, како и претседателите на судовите, јавните обвинители на јавните обвинителства или раководителите на институциите во кои се вработени предавачите.

Член 31

Предавачите на Академијата се ангажираат за време од една година, а по истекот на таа година, можат да се ангажираат повторно во зависност од резултатите од евалуацијата.

Член 32

(1) Предавачите по потреба, од член 34 од Законот се ангажираат за одделни обуки или циклус на обуки согласно програмите за обука, по добиената согласност од раководителот на институцијата или организацијата каде што работат.

(2) Академијата води база на податоци за предавачите по потреба за одделни теми и области.

(3) Листата на ангажираните предавачи по потреба во текот на годината заедно со нивните биографии и оценките за нивната работа, директорот ја доставува на разгледување на Управниот одбор.

Член 33

(1) Статусот на предавач на Академијата престанува:

- по барање на предавачот;
- поради престанок на функцијата или работниот однос, освен по основа на остварување право на пензија;
- доколку за подолг период е спречен да спроведува обуки што би довело до нарушување на планираното одвивање на почетната и на континуираната обука;

- доколку согласно резултатите од спроведената евалуација, несовесно, нестручно, нередовно и неквалитетно, ја врши должноста на предавач;

- доколку без оправдана причина одбива да се ангажира во одделните обуки.

(2) Во случај на привремено отстранување од работа, предавачот не може да предава сè до донесување на конечната одлука на Судскиот совет, Советот на јавните обвинители или раководителот на институцијата во која е вработен.

(3) Управниот одбор, по предлог на директорот на Академијата, со одлука го утврдува престанокот на својството на предавач на Академијата.

Основни права и обврски на предавачите

Член 34

(1) Предавачите се должни:

1. да ги одржуваат предавањата во сите програми за обуки на Академијата со високопрофесионална стручност во односната материја со цел:

а) да ги оспособат слушателите на почетната обука за професионално, стручно и етично вршење на судиската и обвинителската функција, континуирано да го следат нивниот прогрес и да ги оценуваат во текот на обуката со цел да ги подготват за успешно посетување на втората – практичната фаза од почетната обука и за полагање на завршниот испит,

б) да го одржуваат, унапредат и збогатат знаењето и вештините на учесниците на континуираната обука во вршење на судиската и обвинителската функција, како и одржување и унапредување на знаењата на стручните служби на судовите и јавните обвинителства и на другите целни групи предвидени во член 1 од Законот.

2. да подготвуваат наставни материјали и заклучни согледувања.

(2) Покрај овие должности, предавачите на Академијата од член 32 од Законот, заедно со Програмскиот совет, учествуваат во подготовката и во спроведувањето, адаптирањето и унапредувањето на програмите за обука и на наставните методи и техники.

(3) За остварување на наведените обврски, предавачите се должни при наставата да употребуваат наставни техники и методи што се приспособени на најсовремените методи за учење возрасни, да користат практичен пристап во излагањата преку анализа на практични предмети, работа во групи, симулација на случаи, интерактивни наставни методи и наставни материјали приспособени со најновите измени на домашното и меѓународното право и правото на ЕУ и праксата на домашните и меѓународните судови.

IV. МЕНТОРИ

Постапка за утврдување ментори

Член 35

(1) Директорот на Академијата пред почетокот на секој циклус на практичниот дел од наставата, ја доставува на одобрение постојната листа на ментори до Судскиот совет на Република Македонија и Советот на јавните обвинители на Република Македонија и ги известува за потребата од пополнување на испразнетите места за ментори и назначување на нови, согласно потребите на програмата за практична обука.

(2) Листата на ментори од став (1) на овој член, ја утврдува Управниот одбор на Академијата и таа се доставува до менторите, претседателите на судовите и јавните обвинители на јавните обвинителства во кои тие ја извршуваат функцијата.

Член 36

(1) Својството на ментор престанува:

- по барање на менторот;
- поради престанок на функцијата судија и јавен обвинител;
- поради премин во друг оддел, суд или јавно обвинителство, што не е поврзан со областа на менторство за која бил ангажиран;
- поради спреченост да го врши менторството подолг временски период, со што би се нарушило перманентното и планираното одвивање на почетната обука;
- доколку согласно резултатите од спроведената евалуација, несовесно, нестручно и нередовно, ја врши дејноста на ментор.

(2) Во случај на привремено отстранување од работа, менторот не може да ги извршува менторските должности до донесување на конечната одлука на Судскиот совет, односно Советот на јавните обвинители.

(3) Управниот одбор го утврдува престанокот на својството на ментор, по предлог на Судскиот совет на Република Македонија и Советот на јавните обвинители на Република Македонија.

Основни права и обврски на менторите

Член 37

(1) Менторите се должни да ги подготват слушателите на почетната обука што го посетуваат практичниот дел од почетната обука за успешно полагање на завршниот испит и практично да ги оспособат за стручно, ефикасно, независно и самостојно вршење на судиската и обвинителската функција.

(2) Заради остварување на целта предвидена во став (1) на овој член менторите се должни кај слушателите на почетната обука да ги развиваат следните способности и вештини:

- разбирање и примена на домашните и меѓународните прописи и праксата на судовите;
- правилна оценка на доказите и утврдување на фактите;
- пишување на одлуките на јасен и разбирлив начин;
- устна и писмена комуникација;
- развој на коректни комуникациски односи со странките и другите учесници во постапката, со јавноста и медиумите;
- за правилно водење и раководење со процесите и почитување на основните човекови права од Европската конвенција за човекови права и особено за способност за водење на процесите на фер начин и во разумен рок.

(3) Менторите го спроведуваат практичниот дел од обуката преку овозможување на слушателите на почетната обука да посетуваат судења и да учествуваат во процесните акти и дејства што ги презема и менторот, со водење симулации на судења, пишување на процесни акти, испраќање по институции што тесно соработуваат со правосудството под надзор на менторот.

(4) Менторите имаат право перманентно да го следат прогресот на слушателите на почетната обука преку нивно оценување и евалуација на стекнатите знаења и вештини.

Член 38

(1) За извршената работа, предавачите и менторите добиваат надомест во висина определен со Правилник на Управниот одбор.

(2) Пред да почнат со вршење на дејноста, предавачите на Академијата и менторите се должни да поминат обука на обучувачи (ментори), организирана од Академијата.

(3) Предавачите и менторите имаат право и должност постојано да ги унапредуваат своите знаења и вештини, презентациските вештини и техники преку учество на обука на обучувачи и ментори организирани од Академијата или во странство.

(4) Поблиските услови во поглед на бројот, составот на предлог-листата, надоместоците за работа, критериумите за евалуација на учесниците на почетната и континуираната обука, како и правата и обврските на предавачите, на менторите и на Академијата се уредуваат со општите акти на Академијата.

V. ВНАТРЕШНА ОРГАНИЗАЦИЈА НА АКАДЕМИЈАТА

Член 39

Внатрешната организација, како и систематизацијата на работите и на работните места на Академијата се уредуваат со општите акти на Академијата.

VI. ФИНАНСИРАЊЕ И СРЕДСТВА ЗА РАБОТА НА АКАДЕМИЈАТА

Извори на финансирање

Член 40

(1) Средствата за работа на Академијата се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија преку буџетот на Судската власт.

(2) Начинот на користење на средствата за работа на Академијата се определува со годишниот финансиски план на Академијата.

(3) Годишниот финансиски план (предлог-буџетот) го усвојува Управниот одбор на Академијата врз основа на предлогот изготвен од директорот на Академијата согласно важечките прописи за буџетот.

(4) Со финансиските средства и имотот на Академијата управува директорот за што редовно го известува Управниот одбор.

Член 41

(1) Директорот на Академијата изготвува нацрт-завршна сметка за тековната фискална година и ја доставува до Управниот одбор на усвојување, најдоцна до 28 февруари во наредната година.

(2) Управниот одбор дава насоки и одобренија за активностите што ќе се остваруваат од други извори на финансирање, како што се средства од проекти, грантови, донации, подароци од домашни и меѓународни извори, врз основа на посебни програми и предлог-проекти.

Член 42

(1) Академијата обезбедува самостојни приходи преку издавање публикации, реализација на проекти, грантови и слично.

(2) Академијата може да остварува приходи и по пат на организирање обуки за други целни групи во правосудството и надвор од него со одобрение на Управниот одбор за определен надомест утврден со општите акти на Академијата.

(3) Академијата не може да прифати средства со што се доведува во прашање нејзината независност, углед и самостојност за што одлучува Управниот одбор на Академијата.

VII. ОБУКА НА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

1. ПОЧЕТНА ОБУКА

Начин на пријавување на јавниот оглас за прием во почетна обука

Член 43

(1) Заради анонимноста на приемниот испит, пријавата со потребните документи, пријавителот ги поднесува лично до лицето овластено за прием во Академијата.

(2) Поблиските услови за видот и содржината на документите со кои се потврдува исполнувањето на одделните услови за прием превидени во член 44 од Законот, како и начинот на постапување со поднесените пријави се уредуваат со Правилникот за полагање на приемен испит во Академијата.

Член 44

(1) Доколку на јавниот оглас за почетна обука не се пријавиле доволен број кандидати, Управниот одбор, во рок од 30 дена по истекот на рокот за првиот јавен оглас, донесува одлука за објавување на нов јавен оглас.

Правична застапеност при селекција на кандидатите

Член 45

При селекцијата на кандидатите за прием во почетна обука во Академијата, без да се нарушат критериумите предвидени со Законот, се обезбедува соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници во Република Македонија.

Подготвителна настава

Член 46

(1) По објавување на јавниот оглас за прием во почетна обука, до денот на полагањето на приемниот испит, Академијата за сите лица чијшто пријави се навремени и целосни, задолжително организира подготвителна настава, за што навремено ги известува.

(2) Целта на наставата е со симулација на одделните делови од приемниот испит, кандидатите успешно и навремено да се подготват за полагање на приемниот испит со што се обезбедува начелото на јавност и еднаков и објективен пристап на сите кандидати.

(3) Подготвителната настава се организира во Академијата на начин и содржина согласно Програмата и Правилникот за полагање на приемниот испит за тековната испитна година што ја спроведуваат предавачите на Академијата.

(4) Наставата се состои од предавања за најновите измени на наставните содржини што се предмет на испитот, полагање на тестовите што се содржина на испитот, решавање на хипотетички или вистински случаи од праксата, практични излагања за организацијата, постапката на полагање и оценувањето на испитот, како и за целта и содржината на почетната обука во Академијата и начинот на воведување во судиско-обвинителската професија.

Организирање на приемен испит

Член 47

Приемниот испит за почетната обука се организира во годината во која Судскиот совет на Република Македонија и Советот на јавните обвинители на Република Македонија, земајќи ги предвид вкупниот број на слободни места за судии и јавни обвинители во

основните судови и основните јавни обвинителства, како и проекцијата за потребите од местата што ќе се пополнуваат по завршување на почетната обука, донеле одлуки и го определиле вкупниот број на слушатели на почетната обука, најдоцна до 30 септември и се состои од:

- полагање на квалификациски тест;
- полагање на психолошки тест;
- полагање тест за интегритет; и
- полагање испит.

Квалификациски тест

Член 48

- (1) Квалификацискиот тест се одвива во писмена форма и анонимно.
- (2) Квалификацискиот тест се состои од тест во форма на прашања со повеќе понудени опции и со заокружување на еден или повеќе точни одговори.
- (3) Квалификацискиот тест содржи и писмени прашања на кои кандидатот треба да одговори наративно.
- (4) Квалификацискиот тест содржи прашања за проверка на знаењата на пријавените кандидати, со цел за нивна селекција по квалитет.

Содржина на тестот

Член 49

- (1) Прашањата во квалификацискиот тест се од следните области:
 - кривично материјално и процесно право;
 - граѓанско материјално и процесно право;
 - трговско право;
 - уставно и управно право;
 - меѓународното право со праксата на меѓународните судови со посебен осврт на праксата на Европскиот суд за човекови права; и
 - право на ЕУ.
- (2) По потреба, тестот може да содржи прашања и од други области и наставни содржини предвидени во Програмата за полагање на приемен испит со оглед на приоритетите за обука и измените на домашното и меѓународното законодавство и пракса.
- (3) Постапката за начинот и рокот на подготовка на прашањата, нивниот број и начин на обновување, начинот на чување и рокот на нивното предавање на Академијата, поблиску се уредуваат со Правилникот за полагање на приемен испит.

Психолошки тест

Член 50

- (1) Психолошкиот тест има за цел по пат на проверка на социјалните способности, да ги афирмира кандидатите за вршење на функцијата судија и јавен обвинител, како и за оспособување за посетување и користење на знаењата стекнати во текот на почетната обука.
- (2) За потребите на интегративната психолошка проверка на пријавените кандидати со цел нивна селекција при полагање на приемниот испит во Академијата, ќе се користат структурирани психолошки тестови што ги изготвуваат и спроведуваат стручни лица кои ги ангажира Академијата од независна и целосно акредитирана професионална институција определена со одлука на Управниот одбор на Академијата согласно Законот за јавни набавки.

(3) Психолошкиот тест ќе се спроведе врз основа на меѓународно признати психолошки тестови адаптирани за вршењето на функцијата судија или јавен обвинител.

(4) Постапката за определување на акредитираната професионална институција и стручните лица во неа што ќе го подготвуваат психолошкиот тест и рокот на предавањето на Академијата, начинот на чување и заштита на податоците поблиску се уредува со Правилникот за полагање на приемиот испит.

Тест за интегритет

Член 51

(1) Тестот за интегритет се заснова врз постојните домашни и меѓународни етички и професионални кодекси за вршење на функцијата судија или јавен обвинител и има за цел проверка на етичките и моралните вредности на кандидатот за вршење на функцијата судија или јавен обвинител и се состои од:

1. тест што се спроведува во писмена форма и анонимно, врз основа на стандардно утврдена листа на прашања;

2. прибирање податоци и информации за етичките и моралните вредности на кандидатот за вршење на функцијата судија или јавен обвинител, добиени на правно релевантен начин од 15 лица избрани по случаен избор од страна на комисијата за приемен испит од листата од најмалку 50 лица предложени од страна на кандидатот со најмалку завршено четири годишно средно образование, кои го познаваат кандидатот најмалку три години и кои не можат да бидат роднини со кандидатот по крв во права и странична линија до четврти степен, посвоителот и посвоеникот, роднини по сватовство до втор степен.

(2) Тестот од став (1) на овој член е писмен и анонимен и се состои од прашања со точните одговори за тестот што ги подготвуваат правни експерти (судии и јавни обвинители, професори,), од овој Статут, кои ги ангажира директорот со согласност на Управниот одбор на Академијата.

(3) Податоците и информациите за етичките и моралните вредности на кандидатот за вршење на функцијата судија или јавен обвинители од став (1) точка 2 од овој член, се содржани во изјави составени и доставени на правно релевантен начин.

(4) Начинот и роковите за доставување до Академијата на листата од 50 лица од страна на кандидатите, начинот на изборот на 15 лица од таа листа, од страна на Комисијата за приемен испит, формата за составување на изјавите со наведените податоци од став (2) на овој член, начинот на верификација на тие податоци и нивната детална обработка, поблиску се уредува со Правилникот за полагање на приемиот испит.

(5) Постапката за начинот и рокот на подготовка на прашањата за делот од тестот за интегритет од став (1) на овој член, нивниот број и начин на обновување, начинот на чување и рокот на нивното предавање на Академијата, поблиску се уредуваат со Правилникот за полагање на приемен испит.

Основни цели на приемиот испит

Член 52

(1) Цел на испитот е проверка на севкупните правни знаења и способности на кандидатите за прием и посетување на програмата за почетна обука, а таа се состои од:

1. практичен писмен анонимен дел со испитна задача на конкретен судиски или обвинителски предмет – случај во кој кандидатот го проверува стекнатото теоретско знаење и способноста за примена на законите во практиката, логичното и аналитичкото мислење, правното изразување и писменоста;

2. устен дел, што подразбира проверка на знаењата на кандидатот и можноста за изразување, елоквенција и разбирање на значењето на функцијата судија или јавен обвинител, преку одговор на правни прашања и прашања од општата култура.

(2) Судиските и обвинителските предмети од став (1) точка 1 на овој член по вид, сложеноста и основата се избираат од страна на Комисијата за приемен испит од архивираните предмети во основните судови и јавни обвинителства, според критериуми превидени во Правилникот и Програмата за приемен испит.

(3) Прашањата од усниот дел од став (1) точка 2 на овој член, со точните одговори ги подготвуваат правни експерти (професори, судии и јавни обвинители), кои ги ангажира директорот со согласност на Управниот одбор на Академијата.

(4) Поблиските услови во поглед на бројот, начинот и роковите на доставување на судиско-обвинителските предмети, начинот на нивниот избор од страна на Комисијата, постапката за начинот и рокот на подготовка на прашањата, содржината и областите од кои потекнуваат правните прашања и прашањата од општа култура, нивниот број и начин на обновување, начинот на чување и рокот на нивното предавање на Академијата, поблиску се утврдуваат со Правилникот и Програмата за полагање на приемен испит.

Заштита на податоците и на анонимност на приемниот испит

Член 53

(1) Академијата е должна при спроведувањето на приемниот испит, а особено при спроведувањето на психолошкиот тест и тестот за интегритет, да ги заштити личните податоци, угледот и достоинството на кандидатите, односно да ги обработува и да ги чува личните податоци на кандидатите согласно Законот за заштита на лични податоци.

(2) Академијата, при подготовката и спроведувањето на сите делови од приемниот испит – подготовка на прашањата за писмените делови и устениот дел од испитот, при добивање на психолошкиот тест од верификуваната институција, на судиско-обвинителските предмети и нивното чување, должна е да ги преземе сите потребни мерки за заштита и одржување на анонимноста и објективноста (испитни шифри за секој дел од испитот, читање на одговорите со оптички читач и друг соодветен начин).

(3) Академијата е должна да ја чува тајноста и анонимноста на сите делови од приемниот испит, како и да им укаже на сите стручни лица и институции кои учествуваат во подготовка на деловите од приемниот испит за почитување на оваа обврска.

Начин на конституирање на Комисијата за приемен испит

Член 54

(1) Управниот одбор ја доставува одлуката за објавување на јавен оглас од член 42 од овој Статут до надлежните институции од член 52 од Законот со предлог своите номинации за членови на Комисијата и нивни заменици да ги достават во рок од 15 дена од приемот на барањето.

(2) Управниот одбор ја избира и ја конституира Комисијата за приемен испит и нејзиниот претседател и заменик-претседател (во натамошниот текст Комисијата) најдоцна еден месец пред денот на полагањето на приемниот испит.

(3) Управниот одбор го избира претседателот и заменикот на претседателот на Комисијата од редот на судиите и јавните обвинители, членови на Комисијата.

Начин на работа и одлучување на Комисијата

Член 55

- (1) Работите од својата надлежност Комисијата ги врши во полн состав.
- (2) Комисијата ги донесува одлуките со мнозинство гласови од вкупниот број членови.
- (3) Претседателот на Комисијата определува испитувачи за одделните области од испитот од редот на членовите на Комисијата.
- (4) Комисијата ги определува прашањата за одделните делови од приемниот испит од поширокиот број прашања (банка на прашања) составени од правните експерти ангажирани од Академијата, како и од конкретните судиско-обвинителски предмети за испитот.
- (5) Начинот на работа и одлучување на Комисијата се уредуваат со деловник за работа, а согласно правилата и постапката за подготовка и спроведување на приемниот испит согласно овој Статут, Правилникот и Програмата за приемен испит.
- (6) Комисијата ги остварува своите надлежности на седница. За секоја седница се составува записник што го потпишуваат претседателот на Комисијата и записничар.
- (7) Комисијата има секретар и заменик-секретар кои директорот на Академијата ги назначува од редот на стручните службеници.

Постапка за полагање на приемен испит

Член 56

- (1) Комисијата го објавува денот, часот и местото на полагање на приемниот испит во „Службен весник на Република Македонија“ и на веб-локацијата на Академијата, а воедно се известуваат и кандидатите чиешто пријави се навремени и потполни.
- (2) Комисијата ги определува и роковите во кои се полагаат одделните делови од приемниот испит.
- (3) Квалификацискиот тест и приемниот испит се спроведуваат и се оценуваат во присуство и под надзор на Комисијата во полн состав.
- (4) Претседателот на Комисијата раководи со спроведувањето на приемниот испит и ги објавува резултатите од него.
- (5) За спроведувањето на квалификацискиот тест и на приемниот испит се составува записник што го потпишуваат претседателот и сите членови на комисијата и секретарот.
- (6) Поблиските услови за начинот на спроведување на квалификацискиот тест и испитот, нивното времетраење, правилата на однесување на кандидатите во текот на испитот, како и начинот на оценувањето на одделните делови од приемниот испит детално се уредуваат со Правилникот за полагање на приемен испит во Академијата.

Ранг-листа

Член 57

- (1) На седницата на Управниот одбор на која се одлучува по жалбите, присуствува и претседателот на Комисијата без право на глас.
- (2) По одлучувањето по жалбите, Управниот одбор ја објавува конечната ранг-листа на слушатели на почетна обука на веб-локацијата на Академијата.
- (3) Против резултатите од квалификацискиот тест, психолошкиот тест и тестот за интегритет не е дозволен посебен приговор.
- (4) За текот и постапката на полагањето на приемниот испит, претседателот на Комисијата пред Управниот одбор поднесува извештај, што го усвојува извештајот на начин и во постапка уредена со Правилникот за приемен испит.

Статус на слушателите на почетната обука

Член 58

(1) При приемот во почетна обука слушателите на почетна обука, пред директорот на Академијата, даваат свечена изјава со следната содржина:

„Свечено изјавувам дека ќе ги почитувам правилата предвидени со општите акти на Академијата и дека ќе ги чувам како доверливи податоците за конкретни судиски и обвинителски предмети што ќе ги стекнам во текот на обуката во Академијата“.

(2) Слушателите на почетна обука добиваат академска легитимација што им служи за легитимирање како слушател на соодветната генерација пред органите и институциите каде што се одвиваат активностите од почетната обука.

Откажување од почетна обука

Член 59

(1) Доколку слушателот на почетна обука се откаже или прекине со кој било дел од обуката, не дојде или се откаже од полагањето на завршниот испит или нема успешно да заврши дел од почетната обука, должен е да ги надомести трошоците и другите надоместоци за неговото обучување по утврдената пресметка од страна на Академијата, сразмерно на времето поминато на обуката.

(2) Слушателот на почетната обука нема да ги надомести трошоците од ставот (1) на овој член доколку се откажал или ја прекинал обуката од здравствени причини што оневозможуваат посетување на обуката подолго од еден месец или ако од истите причини не дошол на полагање на завршниот испит, што се докажува со лекарско уверение.

(3) Од плаќање на надоместот од ставот (1) на овој член ќе се ослободи слушателот на почетна обука кој според својата општа имотна состојба не е во можност да го поднесе плаќањето без штета за својата нужна издршка и нужната издршка на своето семејство, а имајќи ги предвид бројот на лица кои тој ги издржува и приходите што ги поседува тој и членовите на неговото семејство.

(4) Решението со кое се утврдува висината на износот за надомест на трошоците од став (1) на овој член рокот и начинот на надоместувањето и постоењето на основите од став (2) и (3) на овој член го донесува директорот на Академијата.

(5) Против решението од став (4) од овој член слушателот има право на жалба до Управниот одбор на Академијата во рок од осум дена од приемот на решението, а против решението на Управниот одбор има право на судиска заштита во рок од осум дена од неговиот прием.

(6) Поблиските одредби во поглед на отсутствата, годишните одмори и другите права и обврски од работниот однос, како и дисциплинската одговорност на слушателите за време на почетната обука се уредуваат со општите акти за почетна обука.

Цели на почетната обука

Член 60

(1) Во рамките на општите цели предвидени во Законот, посебни цели на почетната обука се стекнување знаења, вештини, способности и ставови потребни за професионално и независно извршување на судиската, односно обвинителската професија, прифаќање на европската димензија на правото и оспособување за директна примена на правото на ЕУ и судската пракса на меѓународните судови, како и оспособеност за процесот на доживотно учење.

(2) Теоретската и практичната настава во Академијата се остваруваат согласно со општите акти и посебни програми за теоретска и практична настава.

Програма за почетна обука и нејзина подготовка

Член 61

(1) Програмата за почетна обука ја сочинуваат програмата за теоретска настава и програмата за практична настава.

(2) Програмите од став 1 на овој член, Програмскиот совет на Академијата, за секоја генерација на слушатели ги подготвува и ги ажурира врз основа на претходна континуирана консултација со предавачите, менторите, слушателите на почетната обука, стручната служба на Академијата, а и врз основа на резултатите од спроведените евалуации од страна на слушателите на претходните почетни обуки, предавачите и менторите, приоритетите за обука што произлегуваат од програмите и извештаите на институциите застапени во Управниот одбор, како и мислењата на претседателите на судовите и јавните обвинители на јавните обвинителства каде што се избираат кандидатите од Академијата, измените на домашното и меѓународното законодавство и пракса на меѓународните судови, особено на Европскиот суд за човекови права и на Европскиот суд на правдата.

(3) При определување на содржината на програмата за почетна обука особено внимание ќе се води за избор на предмети, наставни содржини и теми што се поврзани со надлежноста на судовите и јавните обвинителства со основна надлежност во која кандидатите ќе бидат избрани, но и кои ќе ја изразуваат мултидисциплинарноста на наставата.

2. ТЕОРЕТСКА НАСТАВА

Цели на теоретската настава

Член 62

Во рамките на општата цел, теоретската настава има за цел кај слушателите да развие пошироко општо знаење од материјалното и процесното домашно и меѓународно право и правото на Европската унија од практичен аспект, праксата на меѓународните судови, развивање на техничките специфични за судиско-обвинителската професија, способноста за логично размислување, запознавање со социјалните, културните и економските аспекти на правото, со другите институции во системот, како и цивилното општество, развој на отвореноста кон социјалната средина, оспособеност за користење на странската судска пракса, употреба на странските јазици и информатичките технологии во секојдневната работа.

Содржина на програмата за теоретска настава

Член 63

(1) Програмата за теоретската настава во Академијата е општа и мултидисциплинарна и е заедничка за сите слушатели, а се изведува во просториите на Академијата.

(2) Програмата за теоретска настава се состои од изучување на правни, општи и специјални предмети.

(3) Наставата се изведува и со практикување на изучените модули во судовите, јавните обвинителства и други институции наведени во Програмата.

(4) При определување на степенот на застапеноста на одделните области и теми се обезбедува соодветен сразмер помеѓу правните и комплементарните предмети (социолошки, културолошки, општествени).

Наставна методологија во теоретската настава

Член 64

(1) Теоретската настава се состои од предавања, поединечни и групни вежби, проектни активности, учество на слушателите на семинари во континуирана обука, посета на установи, учество во работата во другите институции и други соодветни методи што овозможуваат практично оспособување на слушателите за извршување на професијата.

(2) Пред почетокот на секоја теоретска настава, предавачите имаат обврска да изработат наставен план и наставен материјал за секој предмет, односно област што навремено се доставуваат на слушателите.

(3) Предавачите при изведување на теоретската настава се должни да ги применуваат следните наставни методи и техники:

- предавања во комбинација со обработка на одделните правни материјални и процесни институти преку анализа на случаи од праксата;
- изработка на писмени процесни акти и усни презентации;
- работа во групи;
- посета на установи;
- симулација на случаи;
- практикување на одделните модули во суд, јавно обвинителство и други институции и други наставни техники и методи што обезбедуваат практична обработка на темата, како и активно учество и натпревар помеѓу слушателите; и
- следење на прогресот на секој слушател, како и нивно објективно оценување.

Оценување на теоретската настава

Член 65

(1) Оценувањето има за цел да го мотивира и да обезбеди активно учество и инволвираност на секој слушател, да го мотивира прогресот во учењето и здравиот натпревар, да ги утврди индивидуалните професионални склоности што се од значење за определувањето за практичната фаза.

(2) Оценувањето се врши врз основа на тестови што слушателите ги полагаат во Академијата по завршување на секој теоретско-практичен модул, како и врз основа на континуирано оценување на сите активности согласно Програмата.

(3) Континуираното оценување на учесниците го вршат предавачите врз основа на објективни критериуми и тоа:

- степенот на инволвираност на учесниците во процесот на учење;
 - прогресот во стекнување и зголемување на теоретските знаења, (информацијата), но и проверка на способноста за нивна примена во практиката (know how);
 - способноста за писмено и усно изразување;
 - способноста за логично мислење и оценка на доказите, за разграничување на фактичките од правните прашања;
 - способноста за одлучување;
 - комуникаторските способности;
 - должностите и ставовите кон улогата на судија и јавен обвинител во општеството и односите со другите учесници во постапката; и
 - односот кон исполнување на етичките стандарди на професијата.
- (4) Проверувањето и оценувањето ќе се врши преку повеќе форми и тоа:
- тестови што се изведуваат по завршување на секој модул, согласно програмата;
 - активното учество и успешноста на реализација на зададената задача;
 - интерес за дополнителни активности и ангажмани;

- писмени вежби, есеи, изработка на пресуди и други процесни акти;
- домашни работи; и
- подготвување извештаи од посети на институции, извештаи за учеството на семинари, во Академијата и надвор од неа, извештаи од студиски посети во Република Македонија и во странство, според наставниот план, како и други видови дополнителни активности.

(5) Предавачите водат писмена евиденција за редовноста, активностите и оценувањето и за тоа редовно ги известуваат слушателите.

(6) Конечните оценки за секој учесник по одделен предмет се формираат на седници на предавачите.

(7) Врз основа на утврдените оценки на секој учесник за секој предмет, директорот на Академијата изготвува список на учесниците според постигнатиот успех.

3. ПРАКТИЧНА НАСТАВА

Цели на практична настава

Член 66

(1) Во рамките на општата цел наведена во Законот, посебна цел на практичната настава е продлабочување и практично усовршување на знаењата и вештините што слушателите ги добиле во првата фаза, развивање на посебните практични знаења и вештини заеднички, но и специфични за професијата на судија или јавен обвинител за која тие се определиле и тоа:

1) развој и унапредување на професионалните и личните особини заеднички за двете професии, како што се: развивање интегритет, независност, непристрасност, почитување на начелата на законитост и правичност, јакнење на чувството на одговорност, развој на работните техники специфични за одделните професии, способностите за планирање и следење на автоматското движењето на предметите, за тимска работа, способност за одлучување и образложение, за етичко извршување на функцијата, разбирање на разликите, професионално и достоинствено однесување во судницата; за почитување на системот на заштита на човековите права, почитување на еднаквост на оружјата, развој на комуникациски вештини (писмени и усни) со органите, институциите и цивилното општество во реализирањето на утврдените надлежности, употреба на јасен и разбирлив јазик во пишувањето, градење на ефикасен однос со администрацијата, градење правила за законито и етичко однесување со странките и другите учесници во постапката и со другите професии поврзани со правосудството, развој на менаџерски способности: ефективна примена на принципите за управување со предметите и времето, управување со постапката, менаџмент во судница, за аудиовизуелно снимање на сите процесни дејства, управување со стрес, развивање вештини за примена на законските одредби за спогодување меѓу странките без вршење каков било притисок, за редовно следење и правилна примена на најновите измени во домашното и меѓународното законодавство и праксата на домашните и меѓународните судови, за комуникација и размена на искуства со колегите од европското поле на правдата.

2) развој на посебните знаења и вештини специфични за одделните професии, како што се:

- за улогата на судија – подготовка за квалитетно и навремено пишување акти (кривични и граѓански пресуди и други одлуки, способност за логичка анализа и оценка на фактите и доказите, јасност, разбирливост, стил и јазик, да ја развиваат способноста за подготовка на предметот за судење; за раководење со главната расправа, односот со странките и другите учесници во постапката во судница; способноста за составување на записник;

- за улогата на јавен обвинител – квалитетна изработка и образложение на јавно обвинителските акти и одлуки, подготвување на предметот за сите фази на постапката; изложување и застапување на обвинителниот акт; развој на професионални и коректни односи со судот, одбраната и другите учесници во постапката; способноста за давање на завршен збор, за изработка на редовни правни лекови, за соработка со сите органи и институции во остварување на надлежностите и цивилното општество.

Програма за практична настава

Член 67

(1) Практичната настава е специјализирана и се спроведува под насоки и упатства на менторите – судии и јавни обвинители, во судовите и јавните обвинителства и во други правосудни органи, институции и организации чијашто дејност е поврзана со извршувањето на судиската и обвинителската функција.

(2) Траењето и содржината на наставата по модули и области, посебно за слушателите определени за функцијата на судија и посебно за слушателите определени за јавен обвинител се одвива согласно Програмата за практична настава, водејќи сметка за заедничките цели на двете професии, но и за спецификите на одделните.

(3) Последниот месец од практичната обука, слушателите се подготвуваат за полагање и го полагаат завршниот испит.

(4) Практичната обука се изведува по регионален принцип и тоа во основните судови со проширена надлежност, во апелациските судови, во основните јавни обвинителства со проширена надлежност и во вишите јавни обвинителства на апелациските подрачја: Скопје, Битола, Штип и Гостивар.

Содржина на Програмата за практична настава

Член 68

(1) Практичната обука се реализира во сите области на кривичното и граѓанското право што се потребни за оспособување на слушателите за практично извршување на професијата во основните судови и основните јавни обвинителства.

(2) За време на практичната обука по кривично и граѓанско право, менторот, во соработка со Академијата, задолжително го упатува слушателот да ја реализира обуката и во други органи, институции и установи чијашто дејност е поврзана со извршување на функцијата на судија и јавен обвинител (нотари, извршители, медијатори, адвокати, Завод за судски вештачења, казнено-поправни установи, психијатриски клиника, судска медицина, криминалистичка техника, Секторот за внатрешни работи, финансозна полиција, Царинска управа, Дирекција за спречување перење пари и други институции).

(3) Практичната обука се спроведува особено преку следниве методи и техники: присуство на расправи и претреси што ги води или на кои е присутен менторот, изготвување на судски акти, јавно обвинителски акти, учество во симуирани судења, подготовка на завршни зборови и други усни презентации, сослушувања и други процесни дејства под надзор на менторот, изготвување на други писмена за менторот, изучување на специфичните работни техники во судот и јавното обвинителство, за улогата на администрацијата, подготовка на правни лекови, извршување на правни работи и дејства во други правосудни органи и сродни институции и организации поврзани со извршување на судиско-обвинителската професија и посета по установи, учество во континуирана обука на Академијата и други наставни методи и техники што се потребни за практично оспособување на слушателите за определената професија.

(4) Секој ментор во текот на реализирањето на практичната обука е должен:

- пред почнувањето на обуката да изготви план на активности за практична работа;
- да го следи прогресот на слушателите и да ги оценува; и
- да го следи престојот и резултатите од активностите во другите институции каде што се испратени.

(5) Менторот во текот на практичната обука е должен:

- да ја охрабрува активната партиципација на слушателите, да им дава поддршка, помош и совети за сите прашања поврзани со функцијата за која се подготвуваат;
- да биде подготвен да го подели искуството и знаењето со учесниците;
- да го надгледува изведувањето на практичната работа;
- објективно да ги вреднува и да ги оценува сите активности; и
- да води писмена евиденција за присуството, активностите и оценувањето на практична обука на учесникот додека е под негово менторство.

Регионални координатори

Член 69

(1) На секое апелациско подрачје Академијата, во соработка со претседателите на апелациските судови и јавните обвинители на вишите јавни обвинителства, определува по еден регионален координатор од редот на координаторите за тоа апелациско подрачје.

(2) Регионалниот координатор ги контролира плановите на активностите за практична работа на сите учесници од тоа апелациско подрачје заради усогласување на активностите, правилниот распоред на учесниците, движењето во другите оддели на судовите, јавните обвинителства и другите органи, институции и установи и да ја остварува координацијата со Академијата.

Оценување на практичната настава

Член 70

(1) Целта на оценувањето е:

- да се поттикне слушателот за учество во сите активности;
- да се верификуваат постигнатите способности и вештини; и
- да се оцени неговата подготвеност за извршување на судиската/обвинителската функција.

(2) Оценката од практичната настава е просек на оценките добиени од задолжителните активности зададени од менторите и оценките добиени од континуираното вреднување на целокупната практична обука што се вреднува според степенот на стекнати компетентности, способности и вештини за извршување на судиската/обвинителската функција согласно програмата за практична настава.

(3) Оценувањето на постигнатиот успех за целокупната практична обука на учесникот се заснова на следните критериуми:

- оценка на квалитетот на изготвените судиски одлуки, односно квалитетот на обвиненијата и другите јавнообвинителски одлуки и реализираните симулации;
- друга дополнителна активност на учесникот за време на практичната обука;
- стекнати способности и вештини на учесникот;
- однесувањето кон работата за време на работното време;
- активностата при упатувањето во други органи, институции и установи.

(4) Врз основа на утврдените оценки на секој учесник за секој предмет, директорот на Академијата изготвува список на учесниците според посигнатиот успех.

(5) Поблиските услови во поглед на видот и бројот на предметите што се изучуваат во текот на обуката, бројот на наставните часови за секој предмет, наставните содржини и наставната методологија со која се обезбедува првенствено практичен пристап, како и наставниот материјал, правата и обврските на слушателите и на предавачите и менторите, критериумите и елементите за оценување се уредуваат со посебни програми и општи акти.

Завршен испит

Член 71

(1) Слушателот кој успешно ја завршил почетната обука стекнува право за полагање на завршниот испит.

(2) Цел на завршниот испит е да се оцени целокупното претходно стекнато теоретско и практично знаење на слушателите неопходно за извршување на судиската и јавнообвинителската функција и тоа:

- степенот на оспособеност за писмена изработка на пресуди, решенија и обвинителни акти;
- степенот на оспособеност за вршење на функцијата судија/јавен обвинител во тек на главниот претрес/расправата; и
- ставовите и односот кон професионалното и етичкото вршење на судиската, односно јавнообвинителската функција.

Содржина на завршниот испит

Член 72

(1) Содржината на завршниот испит се состои од полагање на писмен дел што е анонимен, симулација на судење и устен дел со интервју.

(2) При определување на содржината на темите и областите на завршниот испит особено ќе се води сметка за спецификите на професијата на судија и јавен обвинител.

(3) Во писмениот дел слушателите добиваат задача да обработат случаи од домашната и од праксата на Европскиот суд за човекови права.

(4) Симулацијата се состои од симулирање улога на судија или улога на јавен обвинител.

(5) Устениот дел се состои од прашања од меѓународно право и право на ЕУ, етичкиот кодекс на професијата на судија и обвинител и организацијата на правосудството.

(6) Успехот во завршниот испит се бодува со 50 бода.

(7) Поблиските услови во поглед на содржината, начинот и постапката за полагање на завршниот испит, критериумите и елементите за оценување се уредува со Програмата за полагање на завршен испит и општите акти на Академијата.

Комисија за завршен испит

Член 73

(1) Управниот одбор ја избира и ја конституира Комисијата за завршен испит и нејзиниот претседател и заменик-претседател (во натамошниот текст Комисијата) најдоцна еден месец пред денот на полагањето на завршниот испит.

(2) Управниот одбор го избира претседателот и заменикот на претседателот на Комисијата од редот на судиите и јавните обвинители, членови на Комисијата.

Начин на работа и одлучување на Комисијата

Член 74

- (1) Работите од својата надлежност Комисијата ги врши во полн состав.
- (2) Комисијата одлуките ги донесува со мнозинство гласови од вкупниот број членови.
- (3) Начинот на работа и одлучување на Комисијата поблиску се уредуваат со Деловник за работа на Комисијата.
- (4) Комисијата своите надлежности ги остварува на седница. За секоја седница се составува записник кој го потпишуваат претседателот на Комисијата и записничар.
- (5) Комисијата има секретар и заменик-секретар кои директорот на Академијата ги назначува од редот на стручните службеници.

Постапка за полагање на завршен испит

Член 75

- (1) Комисијата го објавува денот, часот и местото на полагање на завршниот испит на веб-локацијата на Академијата, а воедно се известуваат и сите слушатели на почетна обука.
- (2) Комисијата ги определува и роковите во кои се полагаат одделните делови од завршниот испит.
- (3) Завршниот испит се спроведува и се оценува во присуство и под надзор на Комисијата во полн состав.
- (4) Претседателот на Комисијата раководи со спроведувањето на завршниот испит и ги објавува резултатите од него.
- (5) За спроведувањето на завршниот испит се составува записник што го потпишуваат претседателот на Комисијата и секретарот.
- (6) Поблиските услови за начинот на спроведување на завршниот испит, неговото времетраење, правилата на однесување на кандидатите во текот на испитот, како и начинот на оценувањето на одделните делови од завршниот испит детално се уредуваат со Правилникот за полагање на завршен испит во Академијата.

Евиденција

Член 76

Академијата води досие за секој слушател со податоци и документи од приемниот и завршниот испит, како и за сите активности и оценки на слушателот во текот на почетната обука.

КОНТИНУИРАНА ОБУКА

Цели на континуираната обука

Член 77

- (1) Континуираната обука има за цел стручно усовршување и проширување на знаењата и стручноста на судиите и јавните обвинители при вршењето на судиската и јавнообвинителската функција, јакнење на нивната независност и интегритет како основен предуслов за владеење на правото, за заштита на човековите права и слободи, како и создавање на транспарентно, праведно и ефикасно правосудство, засновано на меѓународните стандарди за фер и правично судење.
- (2) Академијата организира и заеднички обуки на судиите и јавните обвинители со адвокатите, нотарите, извршителите, медијаторите и други целни групи со цел за интердисциплинарно изучување на одделни програмски теми и содржини.

Задолжителна континуирана обука

Член 78

(1) Континуираната обука е задолжителна за судиите, јавните обвинители, претседателите на судовите и јавните обвинители на јавните обвинителства.

(2) Обврската за континуирана обука на судиите и јавните обвинители се остварува во Академијата во зависност од нивниот судиски, односно обвинителски стаж и се изразува во денови сразмерно со поминатите часови на обука.

(3) Како ден на обука се смета обука во траење од најмалку шест часа од по 45 минути.

(4) Доколку обуката трае повеќе од еден ден, на учесникот му се засметува како задолжителна обука само доколку непрекинато присуствува на целата обука.

(5) Времетраењето на континуирана обука на судиите и јавните обвинители кои имаат до три години судиски, односно обвинителски стаж изнесува најмалку 20 дена поминати на обука во текот на годината.

(6) Времетраењето на континуирана обука на судиите и јавните обвинители кои имаат од три до осум години судиски, односно обвинителски стаж изнесува најмалку десет дена поминати на обука во текот на годината.

(7) Времетраењето на континуирана обука на судиите и јавните обвинители кои имаат од осум до 15 години судиски, односно обвинителски стаж изнесува најмалку пет дена поминати на обука во текот на годината.

(8) Времетраењето на континуирана обука на судиите и јавните обвинители кои имаат над 15 години судиски, односно обвинителски стаж изнесува најмалку три дена поминати на обука во текот на годината.

Општа програма за континуирана обука

Член 79

(1) Континуираната обука за стручно усовршување на судиите и јавните обвинители, претседателите на судовите и јавните обвинители на јавните обвинителства се спроведува врз основа на општа програма за континуирана обука усвоена од Управниот одбор на Академијата.

(2) Програмата од став (1) на овој член се изготвува по претходно испитување, анкетирање и анализа на мислењата и потребите на судиите, јавните обвинители и другите корисници на услугите на Академијата, што го спроведува Службата за стручно помошно-технички работи на Академијата за секоја наредна година.

(3) При изготвувањето на програмата од став (2) од овој член се консултираат мислењата на институциите претставени во Управниот одбор на Академијата, правните факултети, професионалните комори и други релевантни правосудни институции и организации.

Содржина на општата програма за континуирана обука

Член 80

(1) Општата програма за континуирана обука опфаќа теми со кои се обезбедува континуиран професионален развој и надградување на знаењата и вештините на судиите и јавните обвинители за актуелните состојби во националното право, односно неговите измени и дополнувања, како и судиска и обвинителска пракса, но и за последните случувања и најнови измени во европската и меѓународната легислатива и праксата на европските и меѓународните судови.

(2) Програмата од претходниот став ги опфаќа следните правни области:

- кривично право;
- граѓанско право;
- трговско право;
- уставно право;
- управно право;
- меѓународно право;
- право на Европската унија.

(3) Покрај правните области, програмата од став (1) на овој член содржи и теми неопходни за развивање и унапредување на комплементарните вештини на судиите и јавните обвинители и тоа:

- судска психологија и психијатрија;
- етика, деловна култура и деонтологија;
- комуникациски вештини;
- управување со предмети (case management);
- односи со јавност;
- странски јазици; и
- работа со компјутер и нови информатички технологии.

(4) За претседателите на судовите и јавните обвинители на јавните обвинителства, програмата опфаќа и теми за менаџирање со суд, јавно обвинителство, управување со буџет и односи со медиуми.

(5) Начинот на спроведување на општата програма за континуирана обука поблиску се уредува со Правилник за начинот на реализација на програмите за континуирана обука.

Специјализирана програма за задолжителна континуирана обука

Член 81

(1) Новоизбраните судии и јавни обвинители се должни веднаш по изборот за судија или јавен обвинител да посетуваат интензивна континуирана обука во траење од десет дена што се спроведува врз основа на специјализирана програма за задолжителна континуирана обука усвоена од Управниот одбор на Академијата.

(2) Програмата од став 1 на овој член содржи теми со кои се продлабочуваат знаењата на учесниците во правните области, како и развивање на комплементарните вештини неопходни за професионално извршување на судиската и јавнообвинителската функција и тоа:

- кривично право, вклучувајќи и техники на изготвување пресуди, обвиненија и други процесни акти;
- граѓанско право, вклучувајќи и техники на изготвување пресуди и други процесни акти;
- трговско право;
- уставно право;
- управно право;
- меѓународно право со посебен осврт на праксата на Европскиот суд за човекови права, како и праксата на другите меѓународни судови;
- право на Европската унија;
- судска психологија и психијатрија;
- етика, деловна култура и деонтологија;
- комуникациски вештини;
- управување со предмети (case management);

- односи со јавност;
- странски јазици; и
- работа со компјутер и нови информатички технологии.

(3) Начинот на спроведување на специјализираната програма за задолжителна континуирана обука поблиску се уредува со Правилник за начинот на реализација на програмите за континуирана обука.

Специјализирана програма за доброволна континуирана обука

Член 82

(1) Академијата спроведува доброволна континуирана обука за стручните служби во судството и јавното обвинителство, како и за субјектите што учествуваат во спроведување на законите од областа на правосудството, вршење на аналитичка дејност од областа на правосудната теорија и практика, органите на управувањето и финансирањето на Академијата, врз основа на посебна програма усвоена од Управниот одбор на Академијата.

(2) Програмата од став (1) од овој член се изготвува врз основа на претходна анализа на мислењата и потребите на целните групи, односно од асоцијациите на целните групи, а во случаите кога тие програми се донесуваат по предлог или со согласност на надлежен орган програмата на Академијата се изготвува со нивна согласност.

Методологија и форми на спроведување на континуираната обука

Член 83

(1) Во општата програма и специјализираните програми за континуирана обука се применува комбинација на теоретски и практични методи на работа, а посебно се применуваат современи и интерактивни методи и техники на предавање и едукација, како и методи на далечинско учење.

(2) Континуираната обука се спроведува во форма на семинари, конференции, работилници, тркалезни маси, стручни расправи, студиски престои и други облици на едукација.

Евиденција

Член 84

(1) Академијата води евиденција за сите судии и јавни обвинители за деновите поминати на обука.

(2) По завршување на секоја календарска година, Академијата, на судиите и јавните обвинители им издава потврда со податоци за обуките што ги посетувале бројот на денови што ги поминале на обука во текот на годината.

(3) Податоците од став (2) на овој член, Академијата ги доставува и до Судскиот совет и Советот на јавните обвинители на Република Македонија.

(4) При водењето евиденција и издавањето потврди на корисниците на услугите на Академијата за бројот на часови поминати на постојано стручно усовршување, согласно со член 44 став (2) и став (3) од Законот, ќе се применуваат прописите за заштита на личните податоци.

VIII. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 85

Измени и дополнувања на овој Статут се вршат во постапка пропишана за негово донесување.

Член 86

Актите на Академијата за судии и јавни обвинители ќе се усогласат со одредбите на овој Статут во рок од 60 дена, од денот на неговото донесување.

Член 87

Со денот на влегувањето во сила на овој Статут, престанува да важи Статутот на Академијата за обука на судии и јавни обвинители („Службен весник на Република Македонија“ бр. 99/06).

Член 88

Статутот се објавува и на интернет-страницата на Академијата, како и на друг начин што овозможува негова достапност.

Член 89

Овој Статут влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-39/2
јануари 2011 година
Скопје

Академија за судии и јавни обвинители
Претседател
на Управен одбор,
Љубомир Јовески, с.р.